

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 185 (XXIX) — Nr. 247

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Luni, 10 aprilie 2017

SUMAR

<u>Nr.</u>		<u>Pagina</u>
D E C R E T E		
360.	— Decret privind reîncadrarea în funcție a unui judecător	2
361.	— Decret privind eliberarea din funcție a unui judecător	2
362.	— Decret privind eliberarea din funcție a unui judecător	3
363.	— Decret privind eliberarea din funcție a unui judecător	3
364.	— Decret privind eliberarea din funcție a unui judecător	3
365.	— Decret privind încetarea raporturilor de serviciu ale unui chestor de poliție cu Ministerul Afacerilor Interne	4
366.	— Decret privind acreditarea unui ambasador	4
367.	— Decret privind acreditarea unui ambasador	5
368.	— Decret privind acreditarea unui ambasador	5
ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE		
575.	— Ordin al ministrului finanțelor publice privind aprobarea contractării de către Ministerul Finanțelor Publice a unui împrumut pe piețele externe de capital, prin lansarea unei serii noi de obligațiuni cu maturitatea de 10 ani și redeschiderea emisiunii de obligațiuni scadente în data de 29 octombrie 2035, în sumă totală cuprinsă între 1 miliard euro și 2 miliarde euro, în cadrul Programului-cadru de emisiuni de titluri de stat „Medium Term Notes” și desemnarea administratorilor tranzacției	6
ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE		
	Decizia nr. 1 din 30 ianuarie 2017 (Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept).....	7–16

D E C R E T E**PREȘEDINTELE ROMÂNIEI****D E C R E T****privind reîncadrarea în funcție a unui judecător**

În temeiul prevederilor art. 94 lit. c), art. 100 alin. (1), art. 125 alin. (2) și ale art. 134 alin. (1) din Constituția României, republicată, ale art. 83 alin. (3) din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și ale art. 35 lit. a) din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările ulterioare, având în vedere Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 241/2017,

Președintele României d e c r e t e a z ă:

Articol unic. — Domnul Adrian Toporăscu, fost judecător la Tribunalul Botoșani, se reîncadrează în funcția de judecător la Judecătoria Săveni.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
KLAUS-WERNER IOHANNIS

București, 7 aprilie 2017.
Nr. 360.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI**D E C R E T****privind eliberarea din funcție a unui judecător**

În temeiul prevederilor art. 94 lit. c), art. 100 alin. (1), art. 125 alin. (2) și ale art. 134 alin. (1) din Constituția României, republicată, ale art. 65 alin. (1) lit. b) și alin. (2) din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și ale art. 35 lit. a) din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările ulterioare,

având în vedere Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 245/2017,

Președintele României d e c r e t e a z ă:

Articol unic. — Doamna Adriana-Aurelia Chiriac, judecător la Tribunalul Bihor, se eliberează din funcție ca urmare a pensionării.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
KLAUS-WERNER IOHANNIS

București, 7 aprilie 2017.
Nr. 361.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI**D E C R E T****privind eliberarea din funcție a unui judecător**

În temeiul prevederilor art. 94 lit. c), art. 100 alin. (1), art. 125 alin. (2) și ale art. 134 alin. (1) din Constituția României, republicată, ale art. 65 alin. (1) lit. b) și alin. (2) din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și ale art. 35 lit. a) din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările ulterioare,

având în vedere Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 246/2017,

Președintele României d e c r e t e a z ă:

Articol unic. — Doamna Elena Liliana Vișa, judecător la Judecătoria Mediaș, se eliberează din funcție ca urmare a pensionării.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
KLAUS-WERNER IOHANNIS

București, 7 aprilie 2017.
Nr. 362.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI**D E C R E T****privind eliberarea din funcție a unui judecător**

În temeiul prevederilor art. 94 lit. c), art. 100 alin. (1), art. 125 alin. (2) și ale art. 134 alin. (1) din Constituția României, republicată, ale art. 65 alin. (1) lit. b) și alin. (2) din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și ale art. 35 lit. a) din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările ulterioare,

având în vedere Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 242/2017,

Președintele României d e c r e t e a z ă:

Articol unic. — La data de 1 mai 2017, doamna Nicoleta Grigorescu, președintele Secției civile a Curții de Apel Brașov, se eliberează din funcție ca urmare a pensionării.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
KLAUS-WERNER IOHANNIS

București, 7 aprilie 2017.
Nr. 363.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI**D E C R E T****privind eliberarea din funcție a unui judecător**

În temeiul prevederilor art. 94 lit. c), art. 100 alin. (1), art. 125 alin. (2) și ale art. 134 alin. (1) din Constituția României, republicată, ale art. 65 alin. (1) lit. b) și alin. (2) din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și ale art. 35 lit. a) din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările ulterioare,

având în vedere Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 247/2017,

Președintele României d e c r e t e a z ă:

Articol unic. — La data de 17 iulie 2017, doamna Elena Dumitrache, judecător la Judecătoria Urziceni, se eliberează din funcție ca urmare a pensionării.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
KLAUS-WERNER IOHANNIS

București, 7 aprilie 2017.
Nr. 364.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI**DECRET**
privind încetarea raporturilor de serviciu
ale unui chestor de poliție cu Ministerul Afacerilor Interne

În temeiul prevederilor art. 94 lit. b) și ale art. 100 din Constituția României, republicată, ale Legii nr. 360/2002 privind Statutul polițistului, cu modificările și completările ulterioare, precum și ale Legii nr. 223/2015 privind pensiile militare de stat, cu modificările și completările ulterioare,

având în vedere propunerea ministrului afacerilor interne,

Președintele României d e c r e t e a z ă:

Articol unic. — La data de 1 mai 2017, domnului chestor de poliție Popa *Gavril* Liviu îi încetează raporturile de serviciu cu Ministerul Afacerilor Interne.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
KLAUS-WERNER IOHANNIS

În temeiul art. 100 alin. (2) din
Constituția României, republicată,
contrasemnăm acest decret.

PRIM-MINISTRU
SORIN MIHAI GRINDEANU

București, 7 aprilie 2017.
Nr. 365.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI**DECRET**
privind acreditarea unui ambasador

În temeiul prevederilor art. 91 alin. (2) și ale art. 100 din Constituția României, republicată,

având în vedere propunerea Guvernului,

Președintele României d e c r e t e a z ă:

Articol unic. — Domnul Cezar-Manole Armeanu se acreditează în calitatea de ambasador extraordinar și plenipotențiar al României în Republica Kazahstan și în Republica Tadjikistan, cu reședința la Astana.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
KLAUS-WERNER IOHANNIS

În temeiul art. 100 alin. (2) din
Constituția României, republicată,
contrasemnăm acest decret.

PRIM-MINISTRU
SORIN MIHAI GRINDEANU

București, 7 aprilie 2017.
Nr. 366.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

DECRET
privind acreditarea unui ambasador

În temeiul prevederilor art. 91 alin. (2) și ale art. 100 din Constituția României, republicată,
având în vedere propunerea Guvernului,

Președintele României d e c r e t e a z ă :

Articol unic. — Domnul Florin Marius Tacu se acreditează în calitate de ambasador extraordinar și plenipotențiar al României în Republica Singapore.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
KLAUS-WERNER IOHANNIS

**În temeiul art. 100 alin. (2) din
Constituția României, republicată,
contrasemnăm acest decret.**

PRIM-MINISTRU
SORIN MIHAI GRINDEANU

București, 7 aprilie 2017.
Nr. 367.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

DECRET
privind acreditarea unui ambasador

În temeiul prevederilor art. 91 alin. (2) și ale art. 100 din Constituția României, republicată,
având în vedere propunerea Guvernului,

Președintele României d e c r e t e a z ă :

Articol unic. — Domnul Vasilică Constantinescu se acreditează în calitate de ambasador extraordinar și plenipotențiar al României în Republica Populară Chineză.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
KLAUS-WERNER IOHANNIS

**În temeiul art. 100 alin. (2) din
Constituția României, republicată,
contrasemnăm acest decret.**

PRIM-MINISTRU
SORIN MIHAI GRINDEANU

București, 7 aprilie 2017.
Nr. 368.

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

MINISTERUL FINANTELOR PUBLICE

ORDIN

**privind aprobarea contractării de către Ministerul Finanțelor Publice
a unui împrumut pe piețele externe de capital, prin lansarea unei serii noi de obligațiuni
cu maturitatea de 10 ani și redeschiderea emisiunii de obligațiuni
scadente în data de 29 octombrie 2035, în sumă totală cuprinsă între 1 miliard euro și
2 miliarde euro, în cadrul Programului-cadru de emisiuni de titluri de stat
„Medium Term Notes” și desemnarea administratorilor tranzacției**

Având în vedere prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 64/2007 privind datoria publică, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 109/2008, cu modificările și completările ulterioare, și ale Normelor metodologice de aplicare a prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 64/2007 privind datoria publică, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 1.470/2007, cu modificările și completările ulterioare,

în temeiul art. 10 alin. (4) din Hotărârea Guvernului nr. 34/2009 privind organizarea și funcționarea Ministerului Finanțelor Publice, cu modificările și completările ulterioare, al prevederilor pct. 4.1.a), b) 2, subpct. 10, 11 și 15 din Normele metodologice de aplicare a prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 64/2007 privind datoria publică, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 1.470/2007, cu modificările și completările ulterioare, precum și al prevederilor art. 3 din Hotărârea Guvernului nr. 1.264/2010 pentru aprobarea programului-cadru de emisiuni de titluri de stat „Medium Term Notes”, cu modificările ulterioare,

ministrul finanțelor publice emite următorul ordin:

Art. 1. — Se aprobă contractarea de către Ministerul Finanțelor Publice a unui împrumut pe piețele externe de capital în cadrul Programului-cadru de emisiuni de titluri de stat „Medium Term Notes”, în sumă totală cuprinsă între 1 miliard euro și 2 miliarde euro, prin lansarea unei serii noi de obligațiuni cu maturitatea de 10 ani și redeschiderea emisiunii scadente în data de 29 octombrie 2035, cupon 3,875%. Suma finală, precum și ceilalți termeni și condiții financiare urmează să fie stabilite la momentul lansării emisiunii, în funcție de condițiile de piață.

Art. 2. — Emisiunea este administrată de către Barclays Bank PLC, Citigroup Global Markets Limited, Erste Group Bank AG, Société Générale și ING Bank NV.

Art. 3. — Suma aferentă emisiunii se virează în contul de valută deschis pe numele Ministerului Finanțelor Publice la Banca Națională a României și se utilizează pentru finanțarea deficitului bugetar, refinanțarea și rambursarea anticipată a datoriei publice guvernamentale, în conformitate cu prevederile legislației în vigoare privind datoria publică.

Art. 4. — Plata serviciului datoriei publice aferentă emisiunii se asigură conform legislației în vigoare privind datoria publică.

Art. 5. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Ministrul finanțelor publice,

Viorel Ștefan

București, 10 aprilie 2017.

Nr. 575.

ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

COMPLETUL PENTRU DEZLEGAREA UNOR CHESTIUNI DE DREPT

DECIZIA Nr. 1**din 30 ianuarie 2017**

Dosar nr. 3.177/1/2016

Eugenia Voichecki	— președintele Secției a II-a civile
Iulia Manuela Cîrnu	— judecător la Secția a II-a civilă
Mărioara Isailă	— judecător la Secția a II-a civilă
Mirela Polițeanu	— judecător la Secția a II-a civilă
Minodora Condoiu	— judecător la Secția a II-a civilă
Constantin Brânzan	— judecător la Secția a II-a civilă
Cosmin Horia Mihăianu	— judecător la Secția a II-a civilă
Carmen Trănica Teau	— judecător la Secția a II-a civilă
Marian Budă	— judecător la Secția a II-a civilă

Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept ce formează obiectul Dosarului nr. 3.177/1/2016 a fost constituit conform dispozițiilor art. 520 alin. (6) din Codul de procedură civilă și ale art. 27⁵ alin. (1) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat, cu modificările și completările ulterioare.

Sedința este prezidată de doamna judecător Eugenia Voichecki, președintele Secției a II-a civile a Înaltei Curți de Casație și Justiție.

La sedința de judecată participă doamna Ruxandra Petre, magistrat-asistent desemnat în conformitate cu dispozițiile art. 27⁶ din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat, cu modificările și completările ulterioare.

Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a luat în examinare sesizarea formulată de Tribunalul Dolj — Secția a II-a civilă în Dosarul nr. 12.331/215/2015 privind pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea următoarei chestiuni de drept:

1) dacă prevederile art. 45 și art. 48 din Legea nr. 296/2004 privind Codul consumului, art. 18 din Ordonanța Guvernului nr. 21 din 21 august 1992 privind protecția consumatorilor și art. 6 lit. b) din Legea nr. 289 din 24 iunie 2004 privind regimul juridic al contractelor de credit pentru consum destinate consumatorilor, persoane fizice, se circumscriu obligației legale a băncii în faza precontractuală de informare privind riscul ratei de schimb valutar;

2) dacă dispozițiile art. 1578 din Codul civil de la 1864, ce consacră principiul nominalismului monetar, sunt aplicabile într-o cauză în care se susține că, deși creditul a fost contractat în CHF, reclamanta nu a avut posibilitatea de a trage creditul contractat în moneda acordată, deoarece moneda nu exista la momentul tragerii creditului decât scriptic;

3) dacă dispozițiile art. 4 alin. (6) din Legea nr. 193/2000 privind clauzele abuzive din contractele încheiate între profesioniști și consumatori impun obligativitatea pentru o instituție bancară de a insera într-un contract de credit în valută a unei clauze clare și inteligibile privind riscul valutar.

Magistratul-asistent prezintă referatul cauzei, arătând că a fost depus raportul întocmit de judecătorul-raportor. Se mai referă asupra faptului că raportul a fost comunicat părților în conformitate cu dispozițiile art. 520 alin. (10) din Codul de procedură civilă, fiind formulate puncte de vedere privind chestiunea de drept supusă judecării.

Doamna judecător Eugenia Voichecki, președintele completului de judecată, a constatat că nu există chestiuni prealabile sau excepții, iar completul de judecată a rămas în

pronunțare asupra admisibilității sesizării privind pronunțarea unei hotărâri prealabile.

ÎNALTA CURTE,

deliberând asupra chestiunii de drept cu care a fost sesizată, constată următoarele:

I. Titularul și obiectul sesizării

1. Tribunalul Dolj — Secția a II-a civilă a dispus, prin Încheierea din 4 iulie 2016, pronunțată în Dosarul nr. 12.331/215/2015, în temeiul art. 519 din Codul de procedură civilă, sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unei chestiuni de drept, respectiv:

1) dacă prevederile art. 45, art. 48 din Legea nr. 296/2004 privind Codul consumului, art. 18 din Ordonanța Guvernului nr. 21 din 21 august 1992 privind protecția consumatorilor și art. 6 lit. b) din Legea nr. 289 din 24 iunie 2004 privind regimul juridic al contractelor de credit pentru consum destinate consumatorilor, persoane fizice, se circumscriu obligației legale a băncii în faza precontractuală de informare privind riscul ratei de schimb valutar;

2) dacă dispozițiile art. 1578 din Codul civil de la 1864, ce consacră principiul nominalismului monetar, sunt aplicabile într-o cauză în care se susține că, deși creditul a fost contractat în CHF, reclamanta nu a avut posibilitatea de a retrage creditul contractat în moneda acordată, deoarece moneda nu exista la momentul tragerii creditului decât scriptic;

3) dacă dispozițiile art. 4 alin. (6) din Legea nr. 193/2000 privind clauzele abuzive din contractele încheiate între profesioniști și consumatori impun obligativitatea pentru o instituție bancară de a insera într-un contract de credit în valută a unei clauze clare și inteligibile privind riscul valutar.

Cererea de pronunțare a hotărârii prealabile a fost înregistrată pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție la data de 26 septembrie 2016.

II. Expunerea succintă a procesului

2. Prin cererea înregistrată pe rolul Judecătoriei Craiova, reclamanta A a chemat-o în judecată pe pârâta B, solicitând instanței să se constate neîndeplinirea de către pârâta a obligației legale de informare a reclamantei cu privire la riscul valutar, obligație ce trebuia îndeplinită anterior încheierii între părți a Contractului nr. 0088826/14.03.2007; să se constate caracterul abuziv al clauzelor de risc valutar inserate în Contractul de credit nr. 0088826/14.03.2007; să se dispună stabilizarea cursului de schimb valutar CHF/RON pentru efectuarea plăților în temeiul contractului de credit la valoarea de la data încheierii contractului, să se dispună obligarea pârâtei la restituirea diferențelor de curs valutar plătite de reclamantă de la data acordării creditului — 14.03.2007, sub forma deducerii din suma împrumutată.

3. Prin cererea precizatoare și completatoare, reclamanta A a învederat faptul că solicită să se constate nulitatea absolută a clauzelor abuzive inserate în contractul de credit, respectiv a clauzelor prevăzute în condițiile speciale la secțiunea utilizarea creditului — pct. 2.3 și 2.4, precum și secțiunea 4 „plăți” — pct. 4.2, clauze care vizează în mod direct expunerea exclusivă a reclamantei la riscul ratei de curs valutar și în mod indirect limitarea acestui risc pentru banca pârâtă.

4. A învederat reclamanta că primul capăt de cerere are ca obiect constatare nulitate act juridic, iar în ceea ce privește cel

de-al doilea capăt de cerere având ca obiect obligația de a face, reclamanta a solicitat instanței să dispună obligarea pârâtei la încasarea ratelor conform graficului de rambursare existent prin folosirea cursului de schimb valutar CHF/RON practicat de bancă la data de 30.03.2007, data acordării efective a creditului ce a făcut obiectul Convenției nr. 0088826, iar acest curs de schimb să se dispună a fi utilizat de pârâtă pe întreaga perioadă de valabilitate a contractului.

5. Prin al treilea capăt de cerere având ca obiect pretenții, reclamanta a solicitat obligarea pârâtei la restituirea diferențelor de curs valutar plătite de reclamantă de la data acordării efective a creditului — 30.03.2007.

6. La data de 19.06.2015, reclamanta A a depus la dosar o precizare privind valoarea fiecărui capăt de cerere, arătând că, pentru perioada 30 martie 2007 — iunie 2015, valoarea capătului de cerere este de aproximativ 34.150 lei, pentru perioada iulie 2015 și până la data de 15.03.2032 neputându-se stabili valoarea, întrucât este imposibil de anticipat valoarea cursului CHF.

7. În ceea ce privește capătul doi al cererii a învederat faptul că, pentru perioada martie 2007 — iunie 2015, valoarea capătului de cerere este de 34.150 lei, iar cel de-al treilea capăt al cererii de chemare în judecată are aceeași valoare, respectiv suma de 34.150 lei.

8. Prin Sentința nr. 14.976 din 2 decembrie 2015, pronunțată de Judecătoria Craiova — Secția civilă, s-a respins cererea de chemare în judecată astfel cum a fost precizată, formulată de reclamanta A în contradictoriu cu pârâtele B și B prin Sucursala Craiova ca neîntemeiată.

9. Împotriva acestei sentințe a declarat apel reclamanta A, iar în cadrul soluționării apelului, Tribunalul Dolj — Secția a II-a civilă, prin Încheierea din 4 iulie 2016, a dispus suspendarea judecării cauzei până la pronunțarea hotărârii prealabile pentru dezlegarea chestiunii de drept enunțate anterior.

III. Motivele de admisibilitate reținute de titularul sesizării

10. Instanța de sesizare a apreciat că propunerea de sesizare a Înaltei Curți de Casație și Justiție formulată de reclamantă întrunește condițiile prevăzute de art. 519 din Codul de procedură civilă.

11. S-a reținut că apelul formulat de reclamanta A este pendinte pe rolul Tribunalului Dolj, că propunerea de sesizare a Înaltei Curți de Casație și Justiție privește probleme de drept de interpretare a unor norme juridice, pentru care este necesară o rezolvare de principiu, în vederea soluționării fondului cauzei deduse judecării.

12. În fine, s-a reținut că, deși normele juridice vizate de propunerea de sesizare sunt intrate în vigoare mult anterior, aplicarea lor actuală ridică aspecte de noutate, iar asupra problemelor de drept ce fac obiectul propunerii de sesizare Înalta Curte nu a mai statuat în precedent printr-o altă hotărâre preliminară sau printr-o hotărâre dată în recursul în interesul legii.

13. În consecință, în temeiul dispozițiilor art. 520 din Codul de procedură civilă, s-a dispus sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile și s-a dispus suspendarea judecării cauzei până la pronunțarea acesteia.

IV. Punctul de vedere al părților cu privire la dezlegarea chestiunii de drept

Punctul de vedere al reclamantei A

14.A. Norma de drept intern ce se propune a fi supusă dezlegării Înaltei Curți de Casație și Justiție este cea cuprinsă în art. 45 din Legea nr. 296/2004 privind Codul consumului (*Codul consumului*): „Consumatorii au dreptul de a fi informați, în mod complet, corect și precis, asupra caracteristicilor esențiale ale produselor și serviciilor, inclusiv a serviciilor financiare oferite de către operatorii economici, astfel încât să aibă posibilitatea de a face o alegere rațională între produsele și serviciile oferite, în conformitate cu interesele lor economice și de altă natură și să

fie în măsură să le utilizeze, potrivit destinației acestora, în deplină siguranță și securitate”.

a) Chestiunea de drept ce se cere a fi dezlegată este aceea dacă dispozițiile legale enunțate se interpretează în sensul că în categoria „operatorilor economici” prevăzuți a oferi servicii financiare intră și băncile.

b) Dacă dispozițiile legale enunțate se interpretează în sensul că un credit (în lei sau valută) intră în categoria produselor și serviciilor vizate de textul legal menționat.

c) Dacă dispozițiile legale enunțate se interpretează în sensul că, în cazul unui contract de credit în valută exotică (franci elvețieni), în categoria „caracteristicilor esențiale ale produsului” menționate de art. 45 poate intra și riscul valutar.

15.B. Reclamanta face referire la norma de drept intern prevăzută de art. 48 din Codul consumului: „Consumatorii trebuie să fie informați despre riscurile la care sunt supuși prin folosirea normală sau previzibilă a bunurilor.”

a) Chestiunea de drept ce se cere a fi dezlegată este aceea dacă dispozițiile legale enunțate se interpretează în sensul că în categoria bunurilor la care face referire art. 48 din Codul consumului intră și produsele financiare, respectiv un credit (în lei sau valută).

b) Dacă dispozițiile legale enunțate se interpretează în sensul că în categoria riscurilor la care face referire art. 48 din Codul consumului intră și riscul valutar.

16.C. Reclamanta face referire la norma de drept intern prevăzută de art. 18 din Ordonanța Guvernului nr. 21/1992 privind protecția consumatorilor, potrivit căruia: „Consumatorii au dreptul de a fi informați, în mod complet, corect și precis, asupra caracteristicilor esențiale ale produselor și serviciilor oferite de către operatorii economici, astfel încât să aibă posibilitatea de a face o alegere rațională, în conformitate cu interesele lor, între produsele și serviciile oferite și să fie în măsură să le utilizeze, potrivit destinației acestora, în deplină securitate.”

a) Chestiunea de drept ce se cere a fi dezlegată este aceea dacă dispozițiile legale enunțate se interpretează în sensul că în categoria produselor și serviciilor intră și produsele financiare, respectiv un credit (în lei sau valută).

b) Dacă dispozițiile legale enunțate se interpretează în sensul că în cazul unui contract de credit în valută exotică (franci elvețieni) printre „caracteristicile esențiale” ale produsului este și riscul valutar.

c) Dacă dispozițiile legale enunțate se interpretează în sensul că în categoria „operatorilor economici” intră și băncile.

17.D. De asemenea, reclamanta face referire la norma de drept intern prevăzută de art. 6 lit. b) din Legea nr. 289/2004 privind regimul juridic al contractelor de credit pentru consum destinate consumatorilor, persoane fizice: „Înainte de încheierea contractului, creditorul are următoarele obligații: b) să prezinte consumatorului informațiile complete, corecte și precise privind contractul de credit avut în vedere;”.

a) Chestiunea de drept ce se cere a fi dezlegată este aceea dacă dispozițiile legale enunțate se interpretează în sensul că în categoria „creditorilor” prevăzuți a avea respectivele obligații intră și băncile.

b) Dacă dispozițiile legale enunțate se interpretează în sensul că în categoria contractelor de credit vizate de textul legal mai sus menționat intră și contractele de credit în valută.

c) Dacă dispozițiile legale enunțate se interpretează în sensul că informațiile complete, corecte și precise vizate de text se referă și la riscul valutar.

18.E. O altă normă de drept intern ce se propune a fi supusă dezlegării Înaltei Curți de Casație și Justiție este cea cuprinsă în art. 1.578 din Codul civil de la 1864: „Obligațiunea ce rezultă din un împrumut în bani este totdeauna pentru aceeași sumă numerică arătată în contract. Întâmplându-se o sporire sau o scădere a prețului monetelor, înainte de a sosi epoca plății, debitorul trebuie să restituie suma numerică împrumutată și nu

este obligat a restitui această sumă decât în speciile aflătoare în curs la momentul plății.”

19. Chestiunea de drept ce se cere a fi dezlegată este aceea dacă dispozițiile legale enunțate ce vizează suma numerică împrumutată se interpretează în sensul că în acest concept intră și suma numerică în moneda valutară scripturală, în condițiile în care deblocarea împrumutului s-a făcut printr-un schimb valutar scriptural pe cont, iar suma de bani a fost trasă în lei.

20.F. O altă normă de drept intern ce se propune a fi supusă dezlegării Înaltei Curți de Casație și Justiție este cea cuprinsă în art. 4 alin. (6) din Legea nr. 193/2000 privind clauzele abuzive din contractele încheiate între profesioniști și consumatori: „Evaluarea naturii abuzive a clauzelor nu se asociază nici cu definirea obiectului principal al contractului, nici cu calitatea de a satisface cerințele de preț și de plată, pe de o parte, nici cu produsele și serviciile oferite în schimb, pe de altă parte, în măsura în care aceste clauze sunt exprimate într-un limbaj ușor inteligibil.”

21. Chestiunea de drept ce se cere a fi dezlegată este aceea dacă dispozițiile legale enunțate, ce prevăd ca respectivele clauze să fie exprimate într-un limbaj ușor inteligibil, se interpretează în sensul că impun obligativitatea de inserare într-un contract de credit în valută a unei clauze clare și inteligibile privind riscul valutar.

22. Asupra admisibilității sesizării ce vizează norme de drept intern reprezentate de art. 45, art. 48 din Codul consumului și art. 18 din Ordonanța Guvernului nr. 21/1992 privind protecția consumatorilor, art. 6 lit. b) din Legea nr. 289/2004 privind regimul juridic al contractelor de credit pentru consum destinate consumatorilor, persoane fizice, de art. 1578 din Codul civil de la 1864 și de art. 4 alin. (6) din Legea nr. 193/2000 privind clauzele abuzive din contractele încheiate între profesioniști și consumatori, s-a apreciat a fi îndeplinite cerințele art. 519 din Codul de procedură civilă, având în vedere următoarele:

a) Cauza în care se ridică chestiunile de drept ce se propun a fi supuse dezlegării Înaltei Curți de Casație și Justiție este pe rolul Tribunalului Dolj în ultimă instanță.

b) Propunerea de sesizare privește chestiuni de drept susceptibile de interpretări diferite ale normelor de drept intern arătate și care pot genera o practică neunitară.

c) De lămurirea modului de interpretare și aplicare a dispozițiilor art. 45 și art. 48 din Codul consumului și art. 18 din Ordonanța Guvernului nr. 21/1992 privind protecția consumatorilor, art. 6 lit. b) din Legea nr. 289/2004 privind regimul juridic al contractelor de credit pentru consum destinate consumatorilor, persoane fizice, art. 1578 din Codul civil de la 1864 și art. 4 alin. (6) din Legea nr. 193/2000 privind clauzele abuzive din contractele încheiate între profesioniști și consumatori sub aspectele prezentate depinde soluționarea pe fond a cauzei.

d) Problema de drept enunțată este nouă, deoarece, după consultarea jurisprudenței, s-a constatat că asupra fiecărei probleme Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat printr-o hotărâre prealabilă.

e) Problema de drept nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, conform evidențelor Înaltei Curți de Casație și Justiție, consultate la 31 mai 2016.

23. Reclamanta a susținut că din interpretarea dispozițiilor legale reprezentate de prevederile art. 45 și art. 48 din Codul consumului și art. 18 din Ordonanța Guvernului nr. 21/1992 privind protecția consumatorilor, art. 6 lit. b) din Legea nr. 289/2004 privind regimul juridic al contractelor de credit pentru consum sunt destinate consumatorilor, persoane fizice, rezultă obligațiile legale ale băncii în faza precontractuală, respectiv obligația precontractuală a băncii de informare privind riscul ratei de schimb valutar.

24. Această informare a consumatorului privind riscul ratei de schimb valutar încă din etapa publicității are o importanță esențială, aceasta contribuie la transparența contractului, în

sensul că permite consumatorului să compare ofertele de creditare, iar pe de altă parte permite consumatorului să aprecieze întinderea obligației sale, respectiv impactul economic al contractului.

25. Riscurile la care sunt supuși consumatorii nu vizează doar riscurile imediate, ci și pe cele mediate, respectiv posibilitatea suportării unui risc valutar care se poate dovedi excesiv atunci când se află exclusiv în sarcina împrumutatului, cum este situația de față.

26. Obligația de informare este în sarcina profesionistului, adică a instituției de credit care a pus la dispoziția consumatorilor un produs de creditare.

27. Reclamanta a mai susținut că dispozițiile legale reprezentate de art. 1578 din Codul civil de la 1864 nu sunt aplicabile în cauză, având în vedere faptul că creditul a fost contractat în CHF — ca monedă scriptică, pentru că această monedă nu exista la momentul tragerii creditului decât scriptic, că partea nu a avut posibilitatea de a trage creditul contractat în moneda acordată — CHF —, astfel că, potrivit buletinului de schimb valutar de la data tragerii creditului, s-a făcut un schimb valutar scriptic pe cont, iar suma de bani a fost trasă în lei, la o valoare sub cursul BNR din ziua respectivă.

28. Reclamanta a mai arătat că interpretarea dispozițiilor legale prevăzute de art. 4 alin. (6) din Legea nr. 193/2000 privind clauzele abuzive din contractele încheiate între profesioniști și consumatori impune obligația unei instituții bancare de inserare într-un contract de credit în valută a unei clauze clare și inteligibile privind riscul valutar.

29. În cauza de față, clauzele ce se referă la obiectul contractului cuprind o obligație pecuniară a consumatorului de a plăti în cadrul ratelor împrumutului sumele care rezultă din diferența de curs valutar al CHF și nu expun în mod transparent modalitatea în care ambele părți își asumă riscul ratei de schimb valutar. Această clauză a riscului ratei de schimb valutar inclusă în prevederile pct. 2.4 și 4.3 din Condițiile speciale nu a fost negociată de părți anterior încheierii contractului. Reclamantei nu i s-a adus la cunoștință acest risc, dimpotrivă, a fost dezinformată prin prezentarea acestei monede ca fiind una stabilă. De asemenea, reclamanta nu și-a asumat acest risc și nu i s-a dat posibilitatea de a negocia limita expunerii la riscul ratei de schimb valutar pe durata creditului.

30. În ceea ce privește cerința potrivit căreia o clauză contractuală trebuie redactată în mod clar și inteligibil, prevăzută în dispozițiile art. 4 alin. (6) din Legea nr. 193/2000, aceasta trebuie înțeleasă ca impunând nu numai ca respectiva clauză să fie inteligibilă pentru consumator din punct de vedere gramatical, adică „vizibilă”, ci și inteligibilă în plan juridic și economic, adică aptă să arate consecințele asumării obligațiilor și riscurilor generate de contract.

31. **Punctul de vedere exprimat de pârâta C (fosta B)** cu privire la propunerea de sesizare a Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a fost în sensul respingerii acesteia ca inadmisibilă, iar în subsidiar ca neîntemeiată.

32. Intimata-pârâtă a apreciat că nu sunt întrunite cumulativ condițiile prevăzute de art. 519 din Codul de procedură civilă, în speța de față doar primele trei condiții fiind îndeplinite.

33. Astfel, a susținut intimata-pârâtă, pentru a fi vorba de o problemă de drept reală trebuie ca normele de drept să fie îndoielnice, imperfecte sau neclare, iar chestiunile de drept supuse dezbaterii trebuie să fie unele veritabile, legate de posibilitatea de a interpreta diferit un text de lege, fie din cauză că acest text este incomplet, fie că nu este corelat cu alte dispoziții legale.

34. În speța de față, apreciază intimata-pârâtă, normele de drept care au fost propuse spre a fi dezlegate de Înalta Curte sunt clare și neechivoce și se coroborează cu alte texte legale.

35. Astfel, art. 45 din Codul consumului este foarte clar și nu comportă niciun fel de îndoială, iar chestiunile de drept care se

solicită a fi dezlegate sunt foarte bine definite în anexa la Legea nr. 296/2004 privind Codul consumului, astfel: „În sensul legislației privind protecția consumatorilor, termenii și expresiile de mai jos se definesc astfel:

— *operator economic* — persoană fizică sau juridică, autorizată, care în cadrul activității sale profesionale fabrică, importă, depozitează, transportă sau comercializează produse ori părți din acestea sau prestează servicii;

— *prestator* — operatorul economic care furnizează servicii;

— *serviciu* — activitatea, alta decât cea din care rezultă produse, efectuată în scopul satisfacerii unor necesități ale consumatorilor;

— *serviciu financiar* — unele servicii de natură bancară, credite, asigurări, pensii private, investiții sau plăți.”

36. Pe de altă parte, aceste dispoziții se mai coroborează și cu art. 75, 77, 78, 80 și 81 din Codul consumului, dar și cu dispozițiile Ordonanței Guvernului nr. 21/1992 privind protecția consumatorilor, respectiv:

37. Art. 2: În sensul prezentei ordonanțe, se înțelege prin *costul total al creditului pentru consumator*: toate costurile, inclusiv dobânda, comisioanele, taxele și orice alt tip de costuri pe care trebuie să le suporte consumatorul în legătură cu contractul de credit și care sunt cunoscute de către creditor, cu excepția taxelor notariale; costurile pentru serviciile accesorii aferente contractului de credit, în special primele de asigurare, sunt incluse, de asemenea, în cazul în care obținerea creditului sau obținerea acestuia potrivit clauzelor și condițiilor prezentate este condiționată de încheierea unui contract de servicii.

38. Art. 3: Principalele drepturi ale consumatorilor sunt:

a) de a fi protejați împotriva riscului de a achiziționa un produs sau de a li se presta un serviciu care ar putea să le prejudicieze viața, sănătatea sau securitatea ori să le afecteze drepturile și interesele legitime;

b) de a fi informați complet, corect și precis asupra caracteristicilor esențiale ale produselor și serviciilor, astfel încât decizia pe care o adoptă în legătură cu acestea să corespundă cât mai bine nevoilor lor, precum și de a fi educați în calitatea lor de consumatori;

c) de a avea acces la piețe care le asigură o gamă variată de produse și servicii de calitate;

d) de a fi despăgubiți pentru pagubele generate de calitatea necorespunzătoare a produselor și serviciilor, folosind în acest scop mijloace prevăzute de lege;

e) de a se organiza în asociații de consumatori, în scopul apărării intereselor lor.

39. Art. 91: (1) În cazul serviciilor financiare, consumatorul are dreptul de a fi informat în mod corect, încă din faza precontractuală, asupra tuturor condițiilor contractuale.

(2) La solicitarea unei oferte de credit, furnizorul de servicii financiare are obligația de a oferi gratuit consumatorului, pe hârtie sau pe alt suport durabil, un grafic de rambursare ori alt document care să menționeze costurile totale ce vor fi suportate de consumator și un exemplar al proiectului contractului de credit.

40. Art. 92: (1) Orice formă de publicitate referitoare la contractele de credit care indică o rată a dobânzii sau orice alte cifre referitoare la costul creditului pentru consumator va cuprinde următoarele informații standard, prin intermediul unui exemplu reprezentativ:

a) rata dobânzii aferente creditului, fixă și/sau variabilă, împreună cu informații privind orice costuri incluse în costul total al creditului pentru consumator;

b) valoarea totală a creditului;

c) dobânda anuală efectivă, conform prevederilor legale specifice;

d) durata contractului de credit;

e) valoarea totală plătită de consumator.

(2) În orice formă de publicitate, informațiile referitoare la costuri vor fi scrise vizibil și ușor de citit, în același câmp vizual și cu caractere de aceeași mărime.

(3) În cazurile în care, pentru acordarea creditului, consumatorul este obligat să încheie un contract de asigurare, se va menționa acest lucru în publicitate.

Cât privește riscul valutar, acesta ține efectiv de natura împrumutului în moneda străină. Foarte clare în acest sens sunt și Normele Băncii Naționale a României nr. 17/2003 privind organizarea și controlul intern al activității instituțiilor de credit și administrarea riscurilor semnificative, precum și organizarea și desfășurarea activității de audit intern a instituțiilor de credit, respectiv:

41. Art. 3: În sensul prezentelor norme, termenii și expresiile de mai jos au următoarele semnificații:

1) *risc valutar* — componentă a riscului de piață, care apare din fluctuațiile pe piață ale cursului valutar.

42. Prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului, art. 126 statuează: „(1) Fără a se aduce atingere dispozițiilor art. 23 și competențelor Băncii Naționale a României prevăzute la art. 226, instituțiile de credit trebuie să dispună, în măsura și condițiile prevăzute prin reglementările emise în aplicarea prezentei ordonanțe de urgență, de un nivel al fondurilor proprii, care să se situeze în permanență cel puțin la nivelul cerințelor de capital stabilite pentru acoperirea, după caz, a riscului de credit, inclusiv a riscului de credit al contrapartidei, a riscului de diminuare a valorii creanței, a riscului de poziție, a riscului de decontare/livrare, a riscului valutar, a riscului de marfă și a riscului operațional.”

43. Pe cale de consecință, art. 45 din Codul consumului, precum și cele prevăzute la art. 48 din același cod, dar și norma prevăzută la art. 18 din Ordonanța Guvernului nr. 21/1992 privind protecția consumatorilor și cea prevăzută la art. 6 lit. b) din Legea nr. 289/2004 privind regimul juridic al contractelor de credit pentru consum destinate consumatorilor, persoane fizice, sunt clare și fără echivoc și se coroborează, fără a fi contrarii, cu textele legale menționate.

44. Cât privește pct. II din propunerea apelantei, reprezentat de interpretarea normei art. 1578 din Codul civil de la 1864, în sensul „dacă dispozițiile legale enunțate vizează suma numerică împrumutată se interpretează că în acest concept intră și suma numerică în moneda valutară scriptural, în condițiile în care deblocarea împrumutului s-a făcut printr-un schimb valutar scriptural pe cont, iar suma de bani a fost trasă în lei”, intimata-pârâtă a arătat că, potrivit art. 1 lit. b), c) din Contractul de credit nr. 0088826/14.03.2007, reclamanta a împrumutat suma de 63.530 în moneda CHF. Pe cale de consecință, suma numerică împrumutată este aceasta, de 63.530 CHF, așa cum rezultă atât din extrasul de cont, cât și din planul de rambursare, iar dispoziția prevăzută de art. 1578 din Codul civil de la 1864 nu necesită nicio interpretare.

45. Referitor la norma de drept intern propusă a fi supusă dezlegării Înaltei Curți, cuprinsă în art. 4 alin. (6) din Legea nr. 193/2000 privind clauzele abuzive din contractele încheiate între profesioniști și consumatori, învederează că aceasta nu lasă loc niciunei interpretări și, așa cum a arătat, riscul valutar ține de natura oricărui contract de credit în orice valută, riscul valutar fiind definit în Normele Băncii Naționale a României nr. 17/2003 ca o componentă a riscului de piață, care apare din fluctuațiile pe piață ale cursului valutar, dar și în Regulamentul Băncii Naționale a României nr. 4/2005 privind regimul valutar.

46. De asemenea, a mai arătat intimata-pârâtă că Ordinul guvernatorului Băncii Naționale a României nr. 616/1991 prevede la art. 4: „De la data de 11 noiembrie 1991, cursul de cumpărare-vânzare a leului față de alte valute se va determina, zilnic, pe piața valutară interbancară, pe baza unei proceduri stabilite de Banca Națională a României.

La piața valutară interbancară vor participa Banca Națională a României și băncile comerciale autorizate.

47. Art. 5. — Cursul leului față de alte valute, stabilit zilnic pe piața valutară interbancară, se comunică de Banca Națională a României și se va aplica tuturor tranzacțiilor valutare efectuate pe teritoriul României.”

48. Totodată, a arătat intimata-pârâtă că reclamanta încearcă să scoată în evidență riscul ratei de schimb valutar, însă nu menționează că în contractul de credit nu există nicio clauză care să oblige consumatorul să plătească rata lunară în lei la cursul stabilit de pârâtă, dimpotrivă, consumatorul are libertatea de a plăti fie direct în franci elvețieni, fie cumpărând franci de la orice altă instituție de credit sau chiar de la pârâtă, dacă dorește. Banca nu a obligat niciodată reclamanta să cumpere franci elvețieni la cursul stabilit de VBR și, astfel, să suporte vreo diferență de curs, reclamanta putând să cumpere franci de oriunde și, de asemenea, să achite intimei rata direct în franci elvețieni. Părțile nu au convenit plata sumelor datorate de reclamantă la un anumit curs de schimb, ci au convenit asupra plății sumelor în valuta în care a fost stabilit creditul. Cursul oficial de schimb RON—CHF se stabilește de către BNR, nu de către Banca Transilvania.

49. Astfel, a susținut intimata-pârâtă, în mod evident de aceste dispoziții legale nu depinde soluționarea pe fond a cauzei.

50. Pe de altă parte, s-a susținut că reclamanta solicită interpretarea unor dispoziții legale care nu pot fi considerate noi, practica la nivelul Tribunalului Dolj, al Curții de Apel Craiova, precum și la nivelul întregii țări fiind unitară, importantă fiind în acest sens minuta întâlnirii reprezentanților Consiliului Superior al Magistraturii cu președinții secțiilor specializate ale Înaltei Curți de Casație și Justiție și curților de apel — Curtea de Apel Cluj 5—6 noiembrie 2015, în materia litigiilor cu profesioniști și insolvență, la pct. 3 fiind discutată problema de drept privind „admisibilitatea de stabilire pe cale judiciară a ratei dobânzii și/sau conversiei creditului din CHF/EUR în RON”, pe care o atașează.

51. Consideră că problemele de drept invocate trebuie să prezinte o dificultate în măsură să reclame intervenția instanței supreme prin pronunțarea unei hotărâri prealabile, însă chiar din considerentele expuse de titularul sesizării rezultă că nu este vorba de texte legale lacunare ori controversate, care să necesite interpretarea printr-o hotărâre prealabilă.

52. Fără a absolutiza criteriul vechimii chestiunii de drept a cărei lămurire se solicită pe calea sesizării în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, dar și fără a-l aproba în mod exclusiv, de la data adoptării actului normativ supus dezbaterii se constată că, ceea ce este important sub acest aspect, există o jurisprudență continuă în această materie.

53. Prin urmare, caracterul de noutate se pierde pe măsură ce chestiunea de drept a primit o dezlegare din partea instanțelor, în urma unei interpretări adecvate, iar eventualele opinii jurisprudențiale izolate nu pot constitui temei declanșator al mecanismului pronunțării unei hotărâri prealabile.

54. Cu privire la susținerile apelantei de la fila 6 din sesizare, conform cărora „reclamantei nu i s-a adus la cunoștință acest risc, dimpotrivă a fost dezinformată prin prezentarea acestei monede ca fiind una stabilă. De asemenea, reclamanta nu și-a asumat acest risc și nu i s-a dat posibilitatea de a negocia limita expunerii la riscul ratei de schimb valutar pe durata creditului”, a arătat intimata că în speța de față a avut loc o informare corectă a reclamantei, care a avut posibilitatea să încheie contractul de împrumut în oricare monedă, respectiv euro sau lei, însă decizia i-a aparținut exclusiv.

55. Orice contract de credit încheiat în monedă străină poartă amprenta riscului valutar și nu se poate impune unei bănci obligația de a-și consilia clienții în sensul neacceptării unei oferte de credit aflate în portofoliul său de servicii, în condițiile în care acordarea creditelor în valută nu a fost și nu este interzisă de lege. Simplul fapt că pârâta este un profesionist în domeniul financiar-bancar nu implică în mod necesar cunoașterea de

către aceasta a modului în care va evolua cursul valutar, cu atât mai mult cu cât perioada contractuală este una îndelungată.

56. Revine reclamantei obligația de a dovedi că în cauza de față, la momentul încheierii contractului de credit, pârâta avea cunoștință că în viitor moneda CHF se va aprecia considerabil față de moneda națională și a acționat în consecință pentru a-și procura câștiguri necuvenite.

57. Clauzele contestate au caracter clar, fiind inteligibile pentru un consumator mediu avizat, iar caracterul clar nu implică detalierea modului în care va fluctua cursul valutar pe toată perioada contractuală, întrucât acest element este deopotrivă necunoscut pârâtei și nu se pot pune în sarcina acesteia obligații imposibile. Riscul este în sarcina ambelor părți, după cum are loc o apreciere sau o depreciere a monedei contractate în raport cu moneda națională.

58. Faptul că în concret, pentru o perioadă de timp din durata contractului, fluctuația cursului valutar a fost defavorabilă nu este de natură a atrage dezechilibrul avut în vedere de Legea nr. 193/2000, întrucât raportarea nu se poate realiza la situații concrete ivite la un moment dat, ci la conținutul juridic al drepturilor și obligațiilor părților.

59. Dacă situația ar fi fost în sens invers, respectiv dacă ar fi intervenit o depreciere a CHF în raport cu leul, este evident că riscul valutar ar fi fost suportat de către bancă.

60. Banca își administrează propriul risc valutar în conformitate cu dispoziții legale impuse, una dintre acestea obligând-o, spre exemplu, la constituirea de provizioane pentru creditele în valută. Astfel, Banca suportă un cost suplimentar pentru creditele în valută, care impun fie diminuarea profitului — dacă există, fie adiția de capital suplimentar din partea acționarilor.

61. După comunicarea raportului, potrivit dispozițiilor art. 520 alin. (10) din Codul de procedură civilă, părțile au formulat puncte de vedere prin care au formulat aceleași susțineri exprimate anterior.

V. Jurisprudența instanțelor naționale în materie

62. **Ministerul Public — Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție** a comunicat că din examinarea jurisprudenței transmise rezultă că, parțial, problematica verificărilor efectuate în vederea promovării recursului în interesul legii se suprapune cu aceea a sesizării pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile.

63. Exemplificativ s-au indicat, în domeniul examinării de către instanțe a respectării obligației profesionistului de a-și îndeplini obligația legală de informare a potențialilor clienți încă din faza precontractuală, considerentele *Deciziei civile nr. 106/A/2016 din 2 februarie 2016, pronunțată de Tribunalul Vâlcea — Secția I civilă, în Dosarul nr. 1.304/90/2014**, definitivă, prin care instanța, ca urmare a admiterii apelului reclamantilor, a admis în parte acțiunea „în constatare clauze abuzive privitoare la formula de calcul a dobânzii, precum și cea privitoare la stabilizarea cursului de schimb a francului elvețian, moneda contractului”, și a constatat caracterul abuziv al clauzei privind cursul de schimb valutar CHF/RON, la cursul valabil la data încheierii contractului, anume 19 decembrie 2007, începând cu data scadenței primei rate și pe toată durata derulării raportului contractual, făcând directă aplicare a dispozițiilor art. 4 alin. (1) și (2) și art. 6 din Legea nr. 193/2000, reținându-se în esență că: „*atenuearea principiului de drept civil pacta sunt servanda s-a făcut prin adoptarea Directivei Consiliului 93/3/CEE din 5 aprilie 1993, transpusă în legislația națională prin Legea nr. 193/2000, astfel încât instanțele judecătorești au posibilitatea de a obliga la modificarea clauzelor unui contract sau de a-l anula, în măsura în care reține că acesta cuprinde clauze abuzive*”.

64. Tot cu titlu exemplificativ, dar în sens contrar, s-a indicat *Decizia civilă nr. 584/A din 4 aprilie 2016 a Curții de Apel București — Secția a V-a civilă, pronunțată în Dosarul nr. 1.307/3/2015*, prin care instanța de control judiciar, observând caracterul clar și inteligibil al clauzelor contractuale

privind moneda contractului și rambursarea ratelor de credit, care se va face în valuta în care a fost acordat creditul, a făcut o referire directă la dispozițiile art. 969 din vechiul Cod civil, potrivit căruia „convențiile legal făcute au putere de lege între părțile contractante”.

65. În speță, pe baza probatoriului administrat, s-a observat că au fost respectate dispozițiile art. 6 din Legea nr. 289/2004 privind regimul juridic al contractelor de credit pentru consum destinate consumatorilor, persoane fizice, și ale Regulamentului Băncii Naționale a României nr. 3/2007, astfel încât petitul privitor la caracterul abuziv al clauzei contractuale de risc valutar a fost respins.

66. Referitor la aplicarea în aceste spețe a principiului nominalismului monetar s-a indicat, ca soluție de admitere, *Decizia civilă nr. 590/A din 8 iunie 2016 a Curții de Apel Cluj — Secția a II-a civilă, pronunțată în Dosarul nr. 526/1.285/2015, definitivă*, prin care, admitându-se apelul reclamantului consumator, s-a apreciat ca fiind abuzivă clauza contractuală potrivit căreia pârâta bancă comercială a conservat moneda contractului în altă monedă decât cea înscrisă în contract, considerând-o ca fiind o „manoperă infidelă” față de consumator, ceea ce a condus la dublarea obligației de restituire a capitalului, un rezultat juridic injust, motiv pentru care s-a dispus stabilizarea creditului la data semnării contractului.

67. Ca soluție de respingere s-a indicat *Sentința civilă nr. 9.450 din 29.10.2015, pronunțată de Judecătoria Oradea, definitivă prin Decizia civilă nr. 901/A/2016 din 13 iunie 2016, pronunțată de Tribunalul Bihor — Secția a II-a civilă*, cauză în care instanțele de fond și de apel au făcut aplicarea principiului nominalismului monetar și au statuat, referitor la solicitarea de stabilizare a cursului de schimb CHF—RON, că nu sunt abuzive clauzele contestate de consumator, ci ele reprezintă o aplicare fidelă a principiului nominalismului monetar prevăzut de dispozițiile art. 1578 și 1584 din vechiul Cod civil, respectiv dispozițiile art. 2.164 din noul Cod civil.

68. S-a menționat că, întrucât creditul în litigiu a fost acordat/tras efectiv în CHF, rambursarea trebuie făcută în aceeași monedă.

69. *Curtea de Apel Alba Iulia* a arătat că la nivelul Tribunalului Hunedoara s-a conturat următoarea practică:

a) Riscul ratei de schimb valutar se circumscrie obligației legale a băncii de informare în faza precontractuală, obligație reglementată de art. 45, 48 din Legea nr. 296/2004, art. 18 din Ordonanța Guvernului nr. 21/1992, art. 6 lit. b) din Legea nr. 289/2004, însă doar în măsura în care o asemenea informație este cunoscută de bancă și, de asemenea, dacă la momentul negocierii, respectiv al încheierii contractului, riscul respectiv prezintă un nivel suficient de ridicat încât evoluția ratei de schimb valutar să fie imposibil de previzionat pe durata executării contractului. Se apreciază că fluctuațiile valutare obișnuite, deci predictibile cu diligențele și cunoștințele unui consumator mediu, intră sub incidența principiului nominalismului monetar reglementat de art. 1578 din vechiul Cod civil.

b) Se apreciază că principiul nominalismului monetar se aplică și în cazul în care se susține că, deși creditul s-a acordat în CHF, împrumutatul nu a avut posibilitatea de a retrage creditul contractat în moneda acordată, deoarece moneda respectivă (CHF) nu exista la momentul tragerii creditului decât scriptic. Aceasta este o chestiune care ține de acceptarea obligației predării de bani într-un anumit mod. Or, din moment ce împrumutatul a acceptat predarea sumei împrumutate doar scriptic, iar ulterior a început rambursarea împrumutului, în acest fel a acoperit executarea viciată. Esențial este momentul rambursării creditului, respectiv rata de schimb a CHF de la data plății fiecărei rate de credit.

c) Se consideră că dispozițiile art. 4 alin. (6) din Legea nr. 193/2000 nu impun obligativitatea pentru o instituție bancară de a insera într-un contract de credit în valută a unei clauze clare și inteligibile privind riscul valutar. Aceasta, întrucât există

principiul nominalismului monetar reglementat de art. 1578 din vechiul Cod civil, reglementat și în ce privește împrumutul de consumație în dispozițiile art. 2.164 din noul Cod civil.

Totodată, s-a arătat că la nivelul Secției a II-a civile a Curții de Apel Alba Iulia și al Tribunalului Sibiu nu au fost înregistrate, până la acest moment, cauze în care să fie puse în discuție chestiunile de drept menționate, iar Tribunalul Alba — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ, fiscal și de insolvență a comunicat că la nivelul secției a fost pronunțată o singură hotărâre cu privire la chestiunea de drept indicată în adresă, respectiv Decizia nr. 514/A/2016 în Dosarul nr. 749/176/2015.

70. La nivelul *Curții de Apel Bacău* nu a fost identificată jurisprudență cu privire la chestiunea de drept invocată și nu a fost comunicat niciun punct de vedere cu privire la problema de drept dedusă judecării.

71. La nivelul *Curții de Apel Brașov* nu a fost identificată jurisprudență cu privire la chestiunea de drept invocată și nu a fost comunicat niciun punct de vedere cu privire la problema de drept dedusă judecării.

72. *Curtea de Apel București*, cu privire la prima problemă supusă atenției, a precizat că judecătorii Secției a V-a civile a Curții de Apel București au apreciat că prevederile art. 45, art. 48 din Legea nr. 296/2004 privind Codul consumului, art. 18 din Ordonanța Guvernului nr. 21/1992 privind protecția consumatorilor, republicată, și art. 6 lit. b) din Legea nr. 289/2004 privind regimul juridic al contractelor de credit pentru consum destinate consumatorilor, persoane fizice, nu se circumscriu obligației legale a băncii în faza precontractuală de informare privind riscul ratei de schimb valutar.

În ceea ce privește dispozițiile art. 1578 din Codul civil de la 1864, ce consacră principiul nominalismului monetar, se apreciază că sunt aplicabile cauzelor în care se susține că, deși creditul a fost contractat în CHF, reclamanta nu a avut posibilitatea de a retrage creditul contractat în moneda acordată, deoarece moneda nu există la momentul tragerii creditului decât scriptic.

Referitor la dispozițiile art. 4 alin. (6) din Legea nr. 193/2000 privind clauzele abuzive din contractele încheiate între profesioniști și consumatori se apreciază că acestea nu impun obligația băncii de a insera într-un contract de credit în valută o clauză clară și inteligibilă privind riscul valutar.

73. *Curtea de Apel Cluj* a învederat că în practica judiciară a acestei instanțe au fost identificate două hotărâri judecătorești în cuprinsul cărora a fost dat un răspuns pozitiv la întrebările cuprinse la pct. 1 și 3, fără ca instanța să fie sesizată până în prezent cu problema de drept ce face obiectul celui de-al doilea punct.

Astfel, într-un context specific în care s-a putut concluziona că moneda în care a fost tras creditul nu a fost CHF, instituția bancară a fost sancționată pentru transferarea riscului valutar la împrumutat, apreciindu-se că aceasta nu conduce numai la existența unui dezechilibru vădit între drepturile și obligațiile părților, dar este și contrară bunei-credințe (Decizia civilă nr. 620/20.06.2016, pronunțată în Dosarul nr. 200P7/211/2014).

Totodată, prin Decizia civilă nr. 590/8.06.2016, pronunțată în Dosarul nr. 526/1.285/2015, s-a constatat că a fost încălcată obligația de informare ce revenea băncii, prin faptul că riscul devalorizării monedei naționale în raport cu CHF nu a fost adus la cunoștința consumatorului, cu toate că finanțatorul, în calitate sa de profesionist al sistemului bancar, cu un portofoliu vast de credite în franci elvețieni, a cunoscut sau trebuia să cunoască studiile și raportările de specialitate din perioada 2005—2007, anterior acordării creditului, realizate atât de specialiști ai Băncii Naționale a Elveției — SNB, cât și de specialiști ai Băncii Naționale a României, care arătau că francul elvețian este o monedă cu cele mai ridicate proprietăți de refugiu, înregistrând aprecieri semnificative în perioada episoadelor de criză, 20 la număr, din perioada 1993—2006. S-a mai arătat că francul elvețian a reprezentat o simplă monedă

de cont, produsul fiind prezentat ca „denominat” în franci elvețieni, un produs financiar prezentat de profesionist drept deosebit de „avantajos” față de altele similare, prin ocultarea brutală a riscurilor.

S-a mai arătat că în cadrul discuțiilor purtate cu judecătorii secției nu s-a conturat, încă, un punct de vedere unitar cu privire la aceste chestiuni, iar o opinie contrară este prezentată în cuprinsul Deciziei civile nr. 3.220 din 2.04.2015, pronunțată de Curtea de Ape Cluj în Dosarul nr. 3.639/307/2011, la care face trimitere și Tribunalul Maramureș.

Dacă în mod real și efectiv singura monedă în care se putea debloca creditul contractat era alta decât CHF, atunci în mod real creditul a fost contractat în acea monedă, iar raportarea la CHF este pur fictivă. Într-o atare situație, principiul nominalismului este aplicabil, însă prin raportare la moneda în care s-a acordat creditul.

74. **Curtea de Apel Constanța** a comunicat că, din verificarea evidențelor instanței, au fost identificate doar două dosare în care Curtea s-a pronunțat, dosare având ca obiect contracte de credit în CHF, în care au fost respinse ca nefondate cererile reclamantilor — persoane fizice de a se dispune rambursarea creditului contractat în franci elvețieni la cursul de schimb de la momentul încheierii contractului, curs majorat cu 10% (Dosarul nr. 123/88/2015 — hotărârea a devenit irevocabilă prin respingerea recursului prin Decizia nr. 619/16.11.2015 a Înaltei Curți de Casație și Justiție, respectiv de a se dispune modificarea în parte a clauzei contractuale, în sensul stabilizării cursului de schimb CHF/LEU valabil la data încheierii contractului (Dosarul nr. 1.345/118/2015 — hotărârea pronunțată în apel nu este irevocabilă, dosarul fiind înaintat la Înalta Curte de Casație și Justiție).

75. **Curtea de Apel Craiova** a comunicat că practica judiciară a Tribunalului Dolj în această materie a fost de respingere a cererilor având ca obiect constatarea caracterului abuziv al clauzei privind riscul valutar.

Pe rolul Tribunalului Dolj sunt trei cauze suspendate în baza art. 520 alin. (4) din Codul de procedură civilă: dosarele nr. 12.331/215/2015, nr. 12.916/215/2015, nr. 18.244/215/2015.

În cadrul Tribunalului Mehedinți, practica judiciară privind problema vizată a fost, de asemenea, de respingere a cererilor de chemare în judecată având ca obiect constatarea caracterului abuziv al clauzei referitoare la riscul valutar.

Tribunalul Olt nu are practică judiciară privind problema de drept menționată și nici nu are pe rol cauze suspendate potrivit art. 520 alin. (4) din Codul de procedură civilă.

Cât privește Tribunalul Gorj, practica judiciară este în sensul constatării nulității clauzei de risc valutar și înghețării cursului de schimb CHF—LEU la valoarea de la data încheierii contractului de credit, cu rambursarea creditului în raport de cursul de la această dată și restituirea de către bancă a sumelor plătite în plus.

În motivarea acestor soluții s-au argumentat următoarele:

Referitor la obligația băncii de informare privind riscul ratei de schimb valutar s-a opinat că banca este culpabilă pentru că nu a menționat în contractul ce nu a fost negociat clauze prin care să se stabilească corect, legal și moral împărțirea riscului valutar, invocându-se art. 18, 21, 49 și 50 din Ordonanța Guvernului nr. 21/1992.

Cu privire la aplicabilitatea dispozițiilor art. 1578 din Codul civil de la 1864 s-a opinat că sunt incidente aceste dispoziții care consacră principiul nominalismului monetar în cadrul contractului de împrumut.

Cu privire la obligația pentru o instituție bancară de a insera într-un contract de credit în valută o clauză clară și inteligibilă privind riscul valutar s-a opinat că art. 4 alin. 2 din Directiva 93/2013/CEE, transpus în art. 4 alin. 6 din Legea nr. 193/2000, trebuie interpretat în sensul că acea clauză trebuie redactată nu numai inteligibil gramatical, ci trebuie să expună transparent

funcționarea concretă a mecanismului de schimb al monedei străine, adică să fie inteligibilă pentru consumator sub aspectul aprecierii consecințelor economice negative la care se expune prin încheierea contractelor.

Pe rolul Tribunalului Gorj sunt suspendate, conform art. 520 alin. (4) din Codul de procedură civilă, un număr de două cauze.

76. **Curtea de Apel Galați** a comunicat că opinia majoritară a judecătorilor Secției civile a Judecătoriei Galați este în sensul că prevederile legale menționate se circumscriu obligației legale a băncii în faza precontractuală de informare privind riscul ratei de schimb valutar.

Magistrații Judecătoriei Tecuci opinează că prevederile art. 45 și 48 din Legea nr. 296/2004 privind Codul consumului, art. 18 din Ordonanța nr. 21/1992 privind protecția consumatorilor, republicată, și art. 6 lit. b) din Legea nr. 289/2004 privind regimul juridic al contractelor de credit pentru consum destinate consumatorilor, persoane fizice, republicată, se circumscriu obligației legale a băncii în faza precontractuală de informare privind riscul ratei de schimb valutar.

Magistrații Judecătoriei Brăila au opinat că nu există obligația băncii în faza precontractuală de informare privind riscul ratei de schimb valutar.

În ceea ce privește chestiunea de drept referitoare la dispozițiile art. 1578 din Codul civil de la 1864 s-a comunicat că practica Secției I civile a Curții de Apel Galați este unitară în sensul neprimirii unei astfel de apărări.

Cu privire la obligația băncii de informare a consumatorului, judecătorii Secției I civile a Curții de Apel Galați au opinat că aceasta se referă la obligația de a informa consumatorul cu privire la produsul de piață oferit, la cheltuielile pe care le are pentru acoperirea ratei lunare privind rambursarea creditului, dar nu și la prezentarea evoluției fiecărei monede în care se solicită creditul, pe un anumit interval de timp. În condițiile în care, anterior acordării creditului, moneda CHF a avut o evoluție bună, iar, pe de altă parte, cursul de schimb al acesteia nu depinde de banca ce acordă creditul, în mod evident nu i se poate imputa pârâtei faptul că nu i-a informat pe reclamant cu privire la existența posibilității dublării pe viitor a acestui curs de schimb valutar, cu atât mai mult cu cât nu există niciun fel de indicii în sensul că banca ar fi putut să previzioneze efectiv acest lucru.

Opinia majoritară a judecătorilor secțiilor civile ale Judecătoriei Galați și Judecătoriei Brăila este în sensul că dispozițiile art. 4 alin. (6) din Legea nr. 193/2000 privind clauzele abuzive din contractele încheiate între profesioniști și consumatori nu impun obligația inserării într-un contract de credit în valută a unei clauze clare și inteligibile privind riscul valutar.

La nivelul Judecătoriei Tecuci magistrații opinează în sensul că dispozițiile art. 4 alin. (6) din Legea nr. 193/2000 privind clauzele abuzive din contractele încheiate între profesioniști și consumatori impun obligația pentru o instituție bancară de a insera într-un contract de credit în valută o clauză clară și inteligibilă privind riscul valutar.

77. **Curtea de Apel Iași** a comunicat că, în ceea ce privește punctul 1 al sesizării, nu a fost identificată jurisprudență.

În ceea ce privește punctul 2, opinia majoritară a judecătorilor Curții de Apel Iași este că în materia contractului de împrumut legiuitorul a consacrat principiul nominalismului monetar fără ca evoluțiile economice să influențeze obligațiile asumate de împrumutat.

Astfel, conform art. 1578 din Codul civil de la 1864, obligația ce rezultă din împrumut în bani este întotdeauna pentru aceeași sumă numerică arătată în contract.

Dacă are loc o scădere sau sporire a prețului monedelor înainte de a sosi epoca plății, debitorul trebuie să restituie suma numerică împrumutată și în speciile aflate în curs în momentul plății.

Referitor la punctul 3 s-a comunicat că nu au existat astfel de soluții în cauzele soluționate pe dispozițiile Legii nr. 193/2000.

78. **Curtea de Apel Oradea** a comunicat că la nivelul acestei curți nu a fost identificată practică judiciară cu privire la această problemă de drept.

79. **Curtea de Apel Pitești** a comunicat că la nivelul acestei curți nu a fost identificată practică judiciară cu privire la această problemă de drept.

80. **Curtea de Apel Ploiești** a comunicat că opinia majoritară a judecătorilor Tribunalului Prahova, singura instanță pe rolul căreia s-au identificat cauze privitoare la punctul 2 al problemei, este în sensul că banca nu trebuie să informeze consumatorii despre riscul ratei de schimb în faza precontractuală, întrucât orice consumator diligent cunoaște posibilitatea existenței unei fluctuații a cursului la momentul efectuării împrumutului.

Referitor la cea de-a doua problemă, opinia exprimată a fost în sensul că dispozițiile art. 1578 din Codul civil de la 1864 sunt aplicabile și în cazul creditului acordat în CHF, chiar dacă reclamanta nu a avut posibilitatea de a retragere creditul contractat în moneda acordată, deoarece moneda nu exista la momentul tragerii creditului decât scriptic.

În ceea ce privește cea de-a treia problemă, opinia exprimată este în sensul că, în măsura în care în contract a fost inserată o clauză privind riscul valutar, aceasta ar trebui să fie clară și inteligibilă.

81. **Curtea de Apel Suceava** a învederat că din comunicările transmise de instanțele din circumscripția acestei curți de apel a rezultat că doar la Judecătoria Botoșani a fost identificată practică judiciară relevantă în problema de drept supusă analizei, magistrații acestei instanțe opinând că este necesară în faza precontractuală informarea clientului privind riscul ratei de schimb valutar și că se impune pentru o instituție bancară obligația de a insera într-un contract de credit în valută o clauză clară inteligibilă privind riscul valutar.

Totodată, judecătorii de la Tribunalul Suceava și cei de la Judecătoria Dorohoi au analizat chestiunile de drept sesizate, concluziile fiind exprimate în adresele alăturate, cu precizarea că la aceste instanțe nu există hotărâri judecătorești relevante în materie.

82. **Curtea de Apel Târgu Mureș** a comunicat că, la nivelul instanțelor de pe raza acestei curți de apel, practica este neunitară, atașând hotărârile relevante în materie.

83. **Curtea de Apel Timișoara** nu a depus niciun punct de vedere cu privire la problema de drept care formează obiectul sesizării Tribunalului Dolj.

VI. Raportul asupra chestiunii de drept

84. Prin raportul întocmit în cauză, în conformitate cu dispozițiile art. 520 alin. (8) din Codul de procedură civilă, s-a apreciat că nu sunt îndeplinite condițiile de admisibilitate a mecanismului privind pronunțarea unei hotărâri prealabile, potrivit dispozițiilor art. 519 din Codul de procedură civilă.

85. În subsidiar, pentru ipoteza în care completul desemnat în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile ar ajunge la concluzia întrunirii condițiilor de admisibilitate a sesizării, opinia judecătorului-raportor a fost în sensul admiterii cererii de sesizare într-o primă variantă, în sensul că:

a) Prevederile art. 45 și 48 din Legea nr. 296/2004 privind Codul consumului, art. 18 din Ordonanța Guvernului nr. 21/1992 privind protecția consumatorilor și art. 6 lit. b) din Legea nr. 289/2004 privind regimul juridic al contractelor de credit pentru consum destinate consumatorilor, persoane fizice, se circumscriu obligației legale a băncii, în faza precontractuală, de informare privind riscul ratei de schimb valutar.

b) Dispozițiile art. 1578 din Codul civil de la 1864, ce consacră principiul nominalismului monetar, sunt aplicabile într-o cauză în care se susține că, deși creditul a fost contractat în CHF, reclamanta nu a avut posibilitatea de a trage creditul contractat în moneda acordată, deoarece moneda nu exista la

momentul tragerii creditului decât scriptic, doar în măsura în care se consideră că acest credit a fost tras în moneda națională (lei).

c) Dispozițiile art. 4 alin. (6) din Legea nr. 193/2000 privind clauzele abuzive din contractele încheiate între profesioniști și consumatori impun obligativitatea pentru o instituție bancară de a insera într-un contract de credit în valută o clauză clară și inteligibilă privind riscul valutar.

În cea de-a doua variantă, opinia raportorului a fost în sensul că:

a) Prevederile art. 45 și 48 din Legea nr. 296/2004 privind Codul consumului, art. 18 din Ordonanța Guvernului nr. 21/1992 privind protecția consumatorilor și art. 6 lit. b) din Legea nr. 289/2004 privind regimul juridic al contractelor de credit pentru consum destinate consumatorilor, persoane fizice, se circumscriu obligației legale a băncii, în faza precontractuală, de informare privind riscul ratei de schimb valutar.

b) Dispozițiile art. 1578 din Codul civil de la 1864, ce consacră principiul nominalismului monetar, nu sunt aplicabile într-o cauză în care se susține că, deși creditul a fost contractat în CHF, reclamanta nu a avut posibilitatea de a trage creditul contractat în moneda acordată, deoarece moneda nu exista la momentul tragerii creditului decât scriptic.

c) Dispozițiile art. 4 alin. (6) din Legea nr. 193/2000 privind clauzele abuzive din contractele încheiate între profesioniști și consumatori impun obligativitatea pentru o instituție bancară de a insera într-un contract de credit în valută o clauză clară și inteligibilă privind riscul valutar.

VII. Înalta Curte de Casație și Justiție

86. Examinând sesizarea în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, raportul întocmit de judecătorul-raportor, punctele de vedere formulate de părți și chestiunea de drept ce se solicită a fi dezlegată, constată următoarele:

87. Procedura sesizării instanței supreme în vederea pronunțării asupra unor chestiuni de drept printr-o hotărâre prealabilă reprezintă o procedură nouă, preluată din dreptul francez, introdusă în sistemul de drept român prin actualul Cod de procedură civilă, adoptat prin Legea nr. 134/2010, fiind reglementată în cartea a II-a „Procedura contencioasă”, titlul III „Dispoziții privind asigurarea unei practici judiciare unitare”, cap. II, art. 519—art. 521 din Codul de procedură civilă.

88. Scopul acestei proceduri este crearea unui mecanism nou pentru uniformizarea practicii judiciare care să contribuie, alături de recursul în interesul legii, la transformarea practicii judiciare românești în una predictibilă, care să răspundă așteptărilor rezonabile ale justițiabililor.

89. În analiza aspectelor generale de admisibilitate pentru declanșarea procedurii de sesizare în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile trebuie avute în vedere, pe lângă scopul instituirii acestui mecanism de unificare a practicii, rațiunea și fundamentul său.

90. Procedura hotărârii prealabile are menirea de a elimina riscul apariției unei practici neunitare, printr-o rezolvare de principiu a unei probleme de drept esențiale și controversate.

91. Pentru ca mecanismul procedural reglementat prin art. 519 din Codul de procedură civilă să nu fie deturnat de la scopul firesc al unificării practicii judiciare și utilizat pentru tranșarea în concret a aspectelor litigioase aflate pe rolul instanței de trimitere, instanța supremă trebuie chemată să dea chestiunii de drept o rezolvare de principiu. Altfel spus, în sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție cu procedura pronunțării unei hotărâri prealabile trebuie să fie identificată o problemă de drept care necesită cu pregnanță a fi lămurită și care să prezinte o dificultate suficient de mare, în măsură să reclame intervenția instanței supreme în scopul rezolvării de principiu a chestiunii de drept și a înlăturării oricărei incertitudini care ar putea plana asupra securității raporturilor juridice deduse judecării.

92. Potrivit dispozițiilor art. 519 din Codul de procedură civilă adoptat prin Legea nr. 134/2010: „Dacă, în cursul judecății, un complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului, investit cu soluționarea cauzei în ultimă instanță, constatând că o chestiune de drept, de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei respective, este nouă și asupra acesteia Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat și nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, va putea solicita Înaltei Curți de Casație și Justiție să pronunțe o hotărâre prin care să dea rezolvare de principiu chestiunii de drept cu care a fost sesizată”.

93. Astfel cum rezultă din conținutul normei citate, legiuitorul a instituit o serie de condiții de admisibilitate pentru declanșarea acestei proceduri, care se impun a fi întrunite în mod cumulativ, după cum urmează:

a) existența unei cauze în curs de judecată, în ultimă instanță;

b) cauza care face obiectul judecății să se afle în competența legală a unui complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului investit să o soluționeze în ultimă instanță;

c) ivirea unei chestiuni de drept de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei în curs de judecată;

d) o chestiune de drept cu caracter de noutate și asupra căreia Înalta Curte de Casație și Justiție să nu fi statuat și nici să nu facă obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

94. Prioritar se impune o analiză a fiecăreia dintre condițiile de admisibilitate a sesizării:

a) Cauza se află în curs de judecată pe rolul Tribunalului Dolj — Secția a II-a civilă, instanță legal investită cu soluționarea apelului declarat de reclamanta A împotriva Sentinței nr. 14.976 din 2 decembrie 2015, pronunțată de Judecătoria Craiova — Secția civilă în Dosarul nr. 12.331/215/2015. Această primă condiție de admisibilitate este îndeplinită.

b) Autorul sesizării este Tribunalul Dolj — Secția a II-a civilă, care în această cauză judecă în ultimă instanță, urmând a pronunța o hotărâre definitivă [potrivit art. XVIII alin. (2) din Legea nr. 2/2013 privind unele măsuri pentru degrevarea instanțelor judecătorești, precum și pentru pregătirea punerii în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, coroborat cu art. 634 alin. 1 pct. 4 din Codul de procedură civilă], astfel că și cea de-a doua condiție de admisibilitate este întrunită.

c) A treia condiție de admisibilitate este, de asemenea, îndeplinită, deoarece de chestiunea de drept ce se cere a fi dezlegată de Înalta Curte de Casație și Justiție depinde soluționarea pe fond a cauzei aflate în curs de judecată.

d) Noutatea chestiunii de drept ce face obiectul sesizării de pronunțare a unei hotărâri prealabile reprezintă o condiție distinctă de admisibilitate, iar verificarea acesteia implică nu numai a se constata că Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat deja asupra respectivei chestiuni de drept, precum și că aceasta nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, dar, în absența unei definiții legale a noțiunii de „noutate”, ci și aprecierea în acest sens a completului investit pentru pronunțarea hotărârii prealabile.

95. Problema noutății chestiunii de drept nu înseamnă numai că în legătură cu aceasta nu s-a pronunțat o hotărâre prealabilă ori că ea nu a făcut obiectul unui recurs în interesul legii, cum au fost exprimate unele opinii în doctrină. De altfel, în această din urmă situație, a recursului în interesul legii, nu s-ar pune problema lipsei condiției noutății, ci aceea a inadmisibilității sesizării pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile.

96. În cazul de față s-a apreciat că Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat anterior asupra chestiunii de drept ce face obiectul prezentei sesizări, nefiind pronunțată o decizie în interesul legii sau o altă hotărâre prealabilă având acest obiect.

97. Se impune, totodată, a se observa că art. 519 din Codul de procedură civilă nu definește noțiunea de „noutate” și nici nu oferă criterii pentru conturarea caracterului de noutate, așa încât rămâne atributul Înaltei Curți de Casație și Justiție, sesizată cu pronunțarea unei hotărâri prealabile, să hotărască dacă chestiunea de drept a cărei dezlegare se solicită este nouă.

98. Pentru a se conchide asupra noutății chestiunii de drept este necesar a se enunța scopul legiferării acestei instituții procesuale a hotărârii prealabile ca mecanism de unificare a practicii, anume acela de a preîntâmpina apariția unei practici neunitare (control *a priori*), spre deosebire de mecanismul recursului în interesul legii, care are menirea de a înlătura o practică neunitară deja intervenită în practica instanțelor judecătorești (control *a posteriori*).

99. Un act normativ recent adoptat sau recent intrat în vigoare are un potențial mai mare de a conține probleme noi de drept care ar fi susceptibile a genera practică neunitară, decât un act normativ intrat în vigoare de mai mult timp. Cu toate acestea, nu se poate nega *de plano*, doar pe baza criteriului vechimii, că un astfel de act normativ mai vechi nu poate genera chestiuni noi de drept, întrucât este posibil ca o instanță să fie chemată să se pronunțe pentru prima dată asupra respectivei probleme de drept, după cum sunt posibile modificări sau completări ulterioare, mai recente, ale actului normativ, care să ridice probleme de interpretare.

100. Ca atare, caracterul de noutate se pierde pe măsură ce chestiunea de drept a primit o dezlegare din partea instanțelor, în urma unei interpretări adecvate, în timp ce opiniile jurisprudențiale izolate sau cele pur subiective nu pot constitui temei declanșator al mecanismului pronunțării unei hotărâri prealabile.

101. În consecință, se apreciază că importante, sub acest aspect, sunt existența și dezvoltarea unei jurisprudențe în această materie.

102. În vederea analizării practicii instanțelor naționale au fost emise adrese către toate curțile de apel, care au procedat la verificări la instanțele judecătorești situate în circumscriptiile lor și au comunicat Înaltei Curți de Casație și Justiție hotărârile judecătorești pronunțate în materia ce face obiectul sesizării.

103. La pct. VII din raport a fost arătată practica instanțelor judecătorești de la toate curțile de apel din țară, din care se desprinde faptul că instanțele s-au confruntat cu această problemă de drept, dându-i, este adevărat, dezlegări contradictorii.

104. În raport cu constatările anterioare rezultă că problema de drept ce face obiectul prezentei sesizări a Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile a mai fost anterior dedusă judecății pe rolul instanțelor naționale.

105. Astfel, instanțele judecătorești au fost investite cu soluționarea unor cereri de chemare în judecată cu un obiect identic cauzei înregistrate pe rolul instanței de trimitere.

106. În condițiile arătate, orientarea jurisprudenței spre o anumită interpretare a normelor analizate și existența unei practici a instanțelor naționale determină pierderea caracterului de noutate a chestiunii de drept supuse analizei.

107. În sprijinul acestei concluzii vine și Adresa nr. 1.752/C/3611/III-5/2016 din 16 noiembrie 2016 a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție — Secția judiciară — Serviciul judiciar civil, din care rezultă că la nivelul acestui serviciu se analizează jurisprudența în vederea promovării unui recurs în interesul legii, în problema de drept vizând „admisibilitatea cererilor de stabilire pe cale judiciară a conversiei creditului din franci elvețieni (CHF) în lei. Interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 4 din Legea nr. 193/2000 în ceea ce privește caracterul abuziv al clauzei privind suportarea riscului valutar de către împrumutat. Interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 1.271 din Codul civil în

cea ce privește aplicarea teoriei impreviziunii în ipoteza contractelor de credit încheiate anterior Codului civil”.

108. Tot din cuprinsul acestei adrese rezultă că, în urma verificărilor efectuate în vederea promovării unui recurs în interesul legii, parțial, problemele de drept ce urmează a fi dezlegate se suprapun cu cele din sesizarea pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile, în adresă indicându-se hotărâri definitive concrete în care s-au pronunțat soluții neunitare.

109. De asemenea, din Adresa nr. 583/7 noiembrie 2016 a Înaltei Curți de Casație și Justiție — Secția a II-a civilă rezultă că, cel puțin pentru chestiunea supusă atenției la pct. 3 din sesizare, această instanță a pronunțat numeroase hotărâri, astfel că și din acest punct de vedere s-a pierdut caracterul de noutate a chestiunii de drept supuse atenției.

110. Ținând cont de faptul că sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unei chestiuni de drept reprezintă un mecanism menit să preîntâmpine apariția unei practici neunitare

în aplicarea și interpretarea legii de către instanțele judecătorești, iar, după cum s-a arătat, problema de drept ce se solicită a fi dezlegată în speță a mai fost anterior dedusă judecătii, fără a se contura o practică unitară, iar instanțele naționale, prin utilizarea mecanismului de interpretare a legilor, au procedat la interpretarea normelor juridice considerate ca prezentând dificultăți, ce ar necesita o rezolvare de principiu, rezultă că obiectul sesizării nu îndeplinește condiția noutății.

111. În considerarea argumentelor expuse, Înalta Curte de Casație și Justiție apreciază că mecanismul de unificare a practicii judiciare reglementat de dispozițiile art. 519 din Codul de procedură civilă nu poate fi valorificat atât timp cât legiuitorul a stabilit, prin condițiile restrictive de admisibilitate, rolul unificator al instituției juridice a hotărârii prealabile numai în scopul preîntâmpinării apariției unei practici neunitare, printr-o rezolvare de principiu a unei veritabile probleme de drept, astfel încât sesizarea nu este admisibilă.

112. Pentru aceste considerente, constatând că nu sunt îndeplinite cumulativ condițiile de admisibilitate prevăzute de dispozițiile art. 519 din Codul de procedură civilă, în temeiul art. 521 din Codul de procedură civilă,

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

În numele legii

DECIDE:

Respinge ca inadmisibilă sesizarea formulată de Tribunalul Dolj — Secția a II-a civilă în Dosarul nr. 12.331/215/2015, privind pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea următoarei chestiuni de drept:

1) dacă prevederile art. 45 și art. 48 din Legea nr. 296/2004 privind Codul consumului, art. 18 din Ordonanța Guvernului nr. 21 din 21 august 1992 privind protecția consumatorilor și art. 6 lit. b din Legea nr. 289 din 24 iunie 2004 privind regimul juridic al contractelor de credit pentru consum destinate consumatorilor se circumscriu obligației legale a băncii în faza precontractuală de informare privind riscul ratei de schimb valutar;

2) dacă dispozițiile art. 1578 din Codul civil de la 1864, ce consacră principiul nominalismului monetar, sunt aplicabile într-o cauză în care se susține că, deși creditul a fost contractat în CHF, reclamanta nu a avut posibilitatea de a retrage creditul contractat în moneda acordată, deoarece moneda nu exista la momentul tragerii creditului decât scriptic;

3) dacă dispozițiile art. 4 alin. 6 din Legea nr. 193/2000 privind clauzele abuzive din contractele încheiate între profesioniști și consumatori impun obligativitatea pentru o instituție bancară de a insera într-un contract de credit în valută a unei clauze clare și inteligibile privind riscul valutar.

Obligatorie, potrivit dispozițiilor art. 521 alin. (3) din Codul de procedură civilă.

Pronunțată în ședința publică de la 30 ianuarie 2017.

PREȘEDINTELE SECȚIEI A II-A CIVILE,
EUGENIA VOICHECI

Magistrat-asistent,
Ruxandra Petre

EDITOR: GUVERNUL ROMÂNIEI

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
(alocat numai persoanelor juridice bugetare)
Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro
Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.70, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72
Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

